

Wolynskij Zloczyn

<https://wolynskijzloczyn.eu/zw3/history/194,file.html>
2021-09-25, 16:56

Календар подій

1941/1942 рр. – українське населення Волині починає організувати збройні відділи з метою захисту перед пацифікаційними акціями, здійснюваними німецькими підвідділами з використанням української поліції. Тоді виникла партизанка, названа Українською Повстанською Армією (УПА), якою командував Тарас Бульба-Боровець (до війни пов'язаний з петлюрівською орієнтацією).

Весна/літо 1943 р. – напади на Тараса Бульбу-Боровця за відкинення ним пропозиції підпорядкуватися ОУН-Б та приєднатися до винищування поляків.

Кінець 1942 р. – конференція військових референтів бандерівської фракції ОУН у Львові, в процесі якої було вирішено, що слід приступити до творення партизанських відділів, які у відповідному моменті мали б ініціювати всенародне повстання. Також встановлено, що до вибуху повстання, під страхом смерті, з українських земель треба примусово виселити всіх поляків і євреїв, та тих, які не захочуть добровільно виїхати, вбити.

1942/1943 рр. – виникнення на Волині партизанських відділів, створюваних ОУН-Бандери, які почали вживати дуже тут популярну назву УПА.

9 лютого 1943 р. – винищення (понад 150 поляків) відділом УПА Григорія Перегіняка «Довбешки-Коробки» мешканців польського села Паросля.

Березень/квітень 1943 р. – дезертирство з німецької служби близько 5 тис. українських поліцейських, які раніше брали участь в екстермінації єврейського населення, та їхній перехід до бандерівської партизанки.

Березень та квітень 1943 р. – найбільше посилення злочину УПА, перш за все у Сарненському, Костопільському та Кременецькому повітах.

Березень 1943 р. – винищення відділами УПА, підпорядкованими Іванові Литвинчуку «Дубовому», щонайменше 179 осіб у селі Липники.

22/23 квітня 1943 р. – спалення села Янова Долина, вбивство відділами УПА, під особистим командуванням «Дубового», близько 600 поляків.

Травень-червень 1943 р. – поширення «антипольської акції» УПА на Дубенський, Луцький та Здолбунівський повіти.

Червень 1943 р. – Дмитро Клячківський «Клим Савур» видав наказ винищення польського населення Волині.

Липень-серпень 1943 р. – акції УПА охопили всю Волинь.

11-12 липня 1943 р. – апогей першої фази українського терору по відношенню до поляків на Волині. 11 липня – одночасний удар УПА на 99, а 12 липня – на 50 польських сіл (м.ін., Порицьк/Павлівка, Судова, Загаї, Кисилін).

Липень–серпень 1943 р. – найбільша хвиля нападів УПА на польські місцевості (лише в липні загинуло щонайменше 10 тис. поляків).

28–31 серпня 1943 р. – напади УПА, направлені на 85 місцевостей, головне у Ковельському, Володимир-Волинському та Любомльському повітах (м.ін., Острівки та Воля Островецька).

Липень–серпень 1943 р. – найбільша напруга дій навколо баз польської самооборони (напр., у Гуті Степанській, знищеній УПА 18 липня 1943 р., та 30 серпня 1943 р. у селі Пшебраже/Гайове біля Луцька, де напади УПА було відбито).

1943/1944 рр. – наступна хвиля нападів УПА на польські місцевості у Рівненському, Луцькому, Ковельському та Володимир-Волинському повітах.

Середина січня 1944 р. – початок концентрації польських відділів. Згрупування з близько 6,5 тис. солдатів прийняло назву 27. Волинської дивізії піхоти АК. У рамках бойових дій 27. ДП вела боротьбу з українськими осередками та з німцями. У липні 1944 р. вона була змушена пробитися на Люблінщину.

Середина 1943 р. – поодинокі вбивства поляків у Східній Галичині.

Кінець 1943 р. – центральне керівництво ОУН-Б та УПА на території Східної Галичини (під командуванням Романа Шухевича «Тараса Чупринки») приймає рішення про деполонізацію цих теренів. Українці починають розповсюдження листівок, направлених полякам, в яких, під страхом смерті, наказувалося покинути Східну Галичину, а потім приступити до реалізації цих оголошень.

Лютий 1944 р. – остання хвиля нападів УПА на поляків на Волині (напр., на монастир у селі Вишнівець).

1943/1944 рр. – перші збірні вбивства скоєні УПА на поляках у Східній Галичині (м.ін., села Кругів та Маркова).

Лютий 1944 р. – зріст числа нападів УПА на польські селища, особливо у Станіславівському та Тернопільському воєводствах (напр., села Ганачів, Березовиця, Коростятин/Криниця).

28 лютого 1944 р. – винищення 4. полком поліції СС, складеним із добровольців до дивізії СС «Галичина», мешканців села Гута Пеняцька (смерть близько 600 осіб).

11 березня 1944 р. – винищення відділом УПА (імовірно підтримуваним добровольцями до СС «Галичина») поляків в монастирі домініканців у селі Підкамінь.

Березень 1944 р. – пересув хвилі злочину УПА на територію Львівського воєводства (напр., села Гута Верхобузька, Волочків, Василів).

Квітень 1944 р. – напади УПА на поляків охоплюють всю Східну Галичину. У квітні 1944 р. число жертв досягло 8 тис. осіб.

9/10 квітня 1944 р. – УПА приступає до вбивств на лінії від села Ганачів на півночі, по села на півдні Станіславівського воєводства (напр., у селі Томашівці спалено 300 господарств та вбито 40 поляків; спалено села Пняки, Соколів, Зади).

12 квітня 1944 р. – винищення УПА близько 100 поляків у селі Гутисько.

Травень–серпень 1944 р. – продовження акції УПА проти поляків (напр., село Бринці-Загірні, де загинуло понад 120 осіб; напад на польських пасажирів потягу у селі Затилля).

Кінець липня 1944 р. – початок явної діяльності польських адміністративних структур та гарнізону АК у Львові після визволення міста радянськими й польськими військами. Остаточні розмови між командуванням АК і радянськими властями закінчилися арештом НКВС польських офіцерів та обеззброєнням і інтернуванням виявлених відділів АК у Львові та на провінції.

Вересень 1944 р. – перші накази командування УПА про обмеження антипольського винищування.

1944/1945 рр. – наступна хвиля нападів на польські місцевості у Тернопільському воєводстві (загибель декількох тисяч поляків, м.ін., у селі Вихровиця).

Травень 1945 р. – рейд куреня «Вовки» по Люблінщині, у процесі якого було вбито кількадесят поляків (м.ін., у селі Бородиця), що визнається епілогом масового антипольського винищування.

Березень–червень 1944 р. – вступ відділів УПА на територію Люблінщини. Виникнення польсько-українського фронту. Взаємні місцеві напади на села. У боротьбі загинуло декілька тисяч поляків і українців.

9/10 березня 1944 р. – польський удар на українське село Сагринь.

15 березня 1944 р. – вбивство місцевою боївкою ОУН, складеною з колишніх поліцейських на німецькій службі, 33 поляків на залізничній станції у селі Гоздів.

Лютий–квітень 1945 р. – хвиля взаємних нападів на українські й польські села в поясі від Любачева по Сянік.

Березень–квітень 1945 р. – польський напад на українське село Павлокома (загинуло 365 осіб), а згодом удар УПА на польське село В'язівниця (загинуло близько 100 поляків).

Фотогалерея

